

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

5.2.2014

Viite: Lausuntopyyntö 17.1.2014, 136/443/2014

LAUSUNTO TORNIONJOEN KALASTUSALUEEN KALASTUSSÄÄNNÖN 16 §:N MUKAISISTA JA VUOTTA 2014 KOSKEVISTA NEUVOTTELUISTA RUOTSIN KANSSA

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää kalastussääntöä koskevissa Suomen ja Ruotsin välisissä keskusteluissa huomioitavaksi seuraavaa:

Rajajokisopimuksen siirtymäsäännös, sallitut pyydykset

Rajajokisopimuksen siirtymäsäännösten 34 § kohdan 8 mukaisesti tulevalla kalastuskaudella kalastussäännön 8 § 1 momentin vaatimukset pyydysten rakenteesta ovat voimassa, kolmen vuoden siirtymäajan mentyä umpeen syksyllä 2013. Kalastuksen sekä kalastuksen valvonnan näkökulmasta tulee kalastajia ohjata sallittujen pyydysten käyttöön riittävällä tiedotuksella koko rajavesistön alueella.

Kalastusajat:

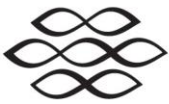
Lohi, merialueen kalastus

Neuvotteluissa tulee määrätietoisesti pyrkiä rajajokisopimuksen hengen mukaisesti yhdenmukaistamaan merialueen lohenkalastuksen aloitusajankohta Suomen ja Ruotsin välillä.

Torniojokeen kutemaan pyrkivä luonnonlohi kulkee osittain Kemijokisuun terminaalialueen kauttaohitse. Tavoitteena tulee pitää Kemijoken terminaalialueen lohenkalastuksen aloituspäivämäärän asettamista samaan ajankohtaan kalastussäännössä määritellyn tai vuosittaisin neuvotteluin sovitun merialueen lohenkalastuksen aloituksen kanssa. Näin toimien voidaan tukea Torniojoen lohen luontaista lisääntymistä.

Lohi, kulkuverkko

Tavoitteena neuvotteluissa tulee olla lohen kulutusvuorokausien vähentäminen siten, että kulutus sallitaan juhannusviikolla tiistaista torstaihin. (Kalastussääntö: juhannusta edeltävästä tiistaista torstaihin sekä kaksi juhannuksen jälkeistä viikonloppua perjantaista klo 19 sunnuntaihin klo 19 asti).

Siika, kulkuverkko

Siian kulkutuksen aloitusta tulee myöhentää nykyisestä vähintään elokuun alkuun saakka (nyt aloitus 15. heinäkuuta)
Siikaa kulkuttaessa ei veneessä saa pitää nostokoukkua mukana.

Kaiken kalastuksen kielto 15.9.-15.12.

Talvikalastuksesta ja siian verkkokalastuskaudesta on edempänä lausunnossa, Könkämäenon kalastuksen yhteydessä.

Lohi, jokialueen viehekalastus

Kalastusaikaa joella tulee lyhentää siten, että elokuun 15. päivän jälkeen sallitaan vain väkäsöttömien koukkujen käyttö vieheessä sekä saaliskalan irtipäästövelvoite (catch-and-release). Täten estetään kudulle jo asettuneiden lohien kalastus pois lisääntymisalueiltaan. Kalastusmatkailuyrittäjien toiminnan edellytykset, kalastusmatkailijakysynnän jatkuessa elokuun loppuun asti, pysyisivät ajallisesti siten ennallaan, mutta kalastustapa muuttuisi loppukauden kahden viimeisen viikon osalta.

Kulkuverkkopyynti ja yhteislupa, saalisilmoitus

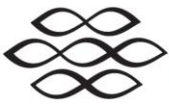
Lohen kulkutukseen osallistuvilla kalastajilla ja soutajilla tulee olla lunastettuna lohenkalastukseen oikeuttava yhteislupa, kuten lohta vieheellä kalastavilla. Kulkuttajille tulee määrätä kalastajakuntakohtainen velvollisuus ilmoittaa saatu saalismäärä sekä kalastukseen osallistuneet henkilöt ja peruste kalastusoikeuteen. Kulkutuksen osalta saalistietoja ei ole ollut saatavissa.

Könkämäenon ja Kilpisjärven alueen kalastus

Rajajokikomissio on vastaanottanut kaksi aloitetta kalastussäännön muutostarpeista Könkämäenon alueen jokialueella ja järvissä, jotka on aiemmin toimitettu alueelliselle kalatalousviranomaiselle ja maa- ja metsätalousministeriölle tiedoksi.

Rajajokikomissio esittää, että kalastussääntöä koskevissa neuvotteluissa tarkastellaan Könkämäenon alueen kalastus niin talvikalastuksen kuin perinteisen, ml. saamelaisen kalastuskulttuurin näkökulmasta toimivaksi kokonaisuudeksi huomioiden paikalliset olosuhteet niin kalastusaikojen, pyydysten kuin kalastuskulttuurin säilymisen näkökulmasta, vaarantamatta alueen kalakantoja ja niiden kestäväää käyttöä rajavesistössä.

Könkämäenon kalastusta koskevissa aloitteissa on esitetty muutostarpeita mm. siikaverkkojen rakenteeseen, tarve nuottaamiseen merkityillä apajapaikoilla (kalaston hoitopyynti, haukikannan säätely). Alueella on ollut useita nuottakuntia. Nuottaus on nykyisen kalastussäännön mukaan kielletty kalastustapa rajavesistössä merialueen ulkopuolella.

Känkämäenon osalta kalastussäännössä sallittujen silmäkokojen (80-100 mm) soveltuvuuden tarkastelu nykytilanteessa on tarpeen suorittaa paikallisen ja kalakantoja koskevan tutkimustiedon sekä valvontakokemusten valossa. Ankkuroidun verkon silmäkooksi on esitetty vähintään 60 mm ja enintään 100 mm Känkämäenon vesistöissä.

Kalastuksen valvonnan yhteydessä on ilmennyt, että alisessa Kilpisjärvessä Känkämäenon suun läheisyydessä harjoitettiin verkkokalastusta ilman silmäkorajoitusta ja pienemmän silmäkokoon verkoilla (rajajokisopimuksen siirtymäajan puitteissa kaudella 2013). Kalastussäännön koskeminen myös Kilpisjärveä rajavesistönä on ollut epäselvää alueella (siikaa, rautua) kalastaville.

Tulleissa aloitteissa siian verkkokalastuskautta on esitetty jatkettavan viikolla 24.9. saakka, sekä kahdella viikolla 30.9. saakka parhaan siianpyyntiajan mukaiseksi. On esitetty myös muutos ankkuroidun verkon maksimipituuteen (60 metriä) alueen vesistöissä.

Harjuksen perhokalastuksen jatkaminen syyskuun loppupuolelle tai syyskuun loppuun todetaan tukevan syyskesäkalastusmatkailutoimintaa yläjuoksulla. Toisaalta on ehdotettu myös osan koskien ja nivojen rauhoittamista määräajaksi kaikenlaiselta kalastukselta, taimen- ja harjuskantojen elvyttämiseksi.

Pilkkimisen ja mateen koukkupyynnin salliminen lokakuusta jäiden lähtöön mahdollistaa talvikalastuksen aloittamisen jääolosuhteiden mukaan. Kalastussääntö kieltää kaiken kalastuksen 15.9.-15.12. välisenä aikana, pl. nahkaisen mertakalastus.

Saaliin käsittely (nostokoukku)

Nostokoukun käytön kiellon lieventäminen on mahdollista siten, että alle 5 kg:n painoiset kalat tulee aina ottaa veneeseen haavilla. Joka tapauksessa haavi tulee aina olla mukana lohta kalastettaessa.

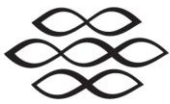
Suosituksat käyttöön kalastussäännön määräysten rinnalle

Jokialueella tulisi *suositella* (yhteisluvasta tiedottamisen yhteydessä) kalastuslupakohtaista kiintiötä lohelle. Esimerkiksi ennen juhannusta suositeltavana saaliina voidaan esittää yksi lohi/kalastaja ja koko kalastuskaudelle yhteensä enintään 5 lohta/kalastaja.

Kiintiösäätelyn tuloksista muualla, mm. Ruotsin Lainiojoella kaudella 2014 tulee seurata ja tiedottaa kalastusviranomaisia ja rajajokikomissiota.

Tiedottaminen kalastussäännöstä ja -määräyksistä

Neuvottelujen tuloksen ja kauden 2014 kalastuksen muuttuneista säännöistä on tarpeen tehokkaasti tiedottaa yhteistyössä Suomen ja Ruotsin viranomaisten, yhteislupatoimikunnan ja kalastusvalvojen toimesta sekä yhteistyössä

rajajokikomission kanssa. Neuvotteluissa on tarpeen tunnistaa tiedotustarpeet ja sopia käytännön menettelyistä ennen kalastuskauden aloitusta.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Johan Antti
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri